
0Број: 03/6-50-14-12-16/15

Sarajevo, 28.1.2016.

IZVJEŠĆE S TEMATSKE SJEDNICE

IZAZOVI U PRIMJENI ZAKONA O ZABRANI DISKRIMINACIJE U SLUČAJEVIMA MOBINGA, ODRŽANE 29. RUJNA 2015.

Zajedničko povjerenstvo za ljudska prava, u suradnji s organizacijama civilnoga društva i Sindikatom radnika trgovine i uslužnih djelatnosti BiH, 29. rujna 2015. održalo je tematsku sjednicu: „Izazovi u primjeni Zakona o zabrani diskriminacije u slučajevima mobinga“.

Na sjednici je konstatirano da mobing podrazumijeva specifičan oblik ponašanja na radnom mjestu kojim jedna osoba ili skupina, kontinuirano psihički zlostavlja i ponižava drugu osobu s ciljem ugrožavanja njezina dostojanstva i integriteta, sve do uklanjanja s radnog mjesta. Naglašeno je i to da se, kao specifičan oblik nefizičkog uznemiravanja na radnom mjestu, mobing teško prepoznaje i još teže dokazuje, dok su njegove posljedice nesagledive.

Zakon o zabrani diskriminacije u Bosni i Hercegovini, kojim se zbranjuje diskriminacija po bilo kojoj osnovi, uključujući i mobing, donesen je 2009. godine. U Godišnjem izvješću Institucije ombudsmana za ljudska prava BiH o pojavama diskriminacije u Bosni i Hercegovini u 2014. navodi se da je zaprimljeno 69 žalbi koje se odnose na mobing, što je istovjetan broj žalbi na mobing iz prethodne, 2013. godine, a koje je ujedno i jedino mjerodavno izvješće s obzirom na to da Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH od

donošenja navedenog zakona do danas nije sastavilo ovako izvješće niti ga dostavilo Parlamentarnoj skupštini BiH.

Osim Zakona o zabrani diskriminacije u Bosni i Hercegovini, pitanje mobinga uređeno je i Zakonom o radu u institucijama BiH, Zakonom o radu Republike Srpske i Zakonom o radu Federacije BiH.

ZAKLJUČCI

1. Konstatirano je da Zakon o zabrani diskriminacije BiH ima niz slabosti u primjeni u odnosu na mobing, kao i zakoni iz područja sudskih procesa. Neke od slabosti Zakona o zabrani diskriminacije BiH su: neprimjenjivanje načela hitnosti, a načelo obrnutog tereta dokazivanja u praksi apsolutno nije primijenjeno u mjeri u kojoj je očekivano. Smatramo da u izmjenama i dopunama toga zakona također treba, uz preciziranje samoga instituta mobinga, onoga što on podrazumijeva i odgovornosti poslodavaca, precizirati i obvezu poslodavaca da donose interne akte o postupanju u slučajevima mobinga.
2. Moguće je unaprijediti zaštitu zaposlenika od mobinga zadržavanjem zabrane ovakvog postupanja u Zakonu o zabrani diskriminacije, koristeći sadašnji postupak izmjena toga zakona, preciziranjem pasivne legitimacije poslodavaca u internim aktima o postupanju u slučajevima mobinga i diskriminacije. Ovaj proces mora biti otvoren za građane i javnost.
3. Među uočenim problemima i izazovima u pružanju odgovarajuće zaštite u postupcima jest i nedostatak mehanizma odgovarajuće besplatne pravne pomoći žrtvama diskriminacije.
4. Prije svega, nužna je provedba Zakona o zabrani diskriminacije, zatim prevencija i edukacija žrtava i potencijalnih žrtava o tome na koji način i koje je mehanizme moguće koristiti u djelotvornoj borbi od mobinga.
5. Unutar obrazovnog sustava potrebno je osposobiti sve one koji se osposobljavaju za rad i radne odnose kako bi bili upoznati sa svojim pravima, pravima iz radnih odnosa, posebno u segmentima koji se odnose na mobing.
6. Termin *mobing* je stranoga podrijetla i velikom je broju građana nepoznat, tako da korištenje ovog termina u BiH dovodi do toga da većina građana ne razumije o čemu se govori.

7. Potrebno je javnim zalaganjem povećati svijest javnosti s biti problema.
8. Predlaže se nadležnim institucijama odvajanje mobinga od pojma diskriminacije, tako što će se detaljnije propisati u Zakonu o zabrani diskriminacije ili usvojiti poseban zakon o mobingu.
9. Kako bi se osigurala djelotvornija zaštita žrtava mobinga i diskriminacije, svi postupci moraju biti unaprijeđeni i osnaženi, potrebna je djelotvornija zaštita žrtava mobinga i žrtava diskriminacije, uključujući razumijevanje ili jačanje već postojećeg sustava institucija koje pružaju pravnu podršku žrtvama diskriminacije, odnosno institucija kojima se žrtve mogu obraćati, a to su sudovi, ombudsmeni i upravni postupci.
10. Potrebno je jačati ulogu parlamenata, odnosno Povjerenstva za ljudska prava, u redovnom praćenju primjene Zakona, što može poboljšati primjenu Zakona na terenu. Parlamentarna skupština BiH treba dobiti Zakon o zabrani diskriminacije u Bosni i Hercegovini, čija dostava kasni šest do sedam godina. Smatramo da bi Parlamentarna skupština BiH trebala jednom godišnje razmatrati ovakvo izvješće, iz kojega bi se dalo uočiti što su to institucije uradile u primjeni ovoga zakona i kakve probleme imaju građani. Na taj način bi Povjerenstvo moglo redovito pratiti i donositi izmjene i dopune Zakona, ali i upućivati zahtjeve za određena postupanja institucija ili utjecati na donošenje politika koje su u vezi s primjenom Zakona. Nadzorna uloga Parlamenata mora biti najznačajnija i mora biti izričito navedena kao nadzorna uloga nad primjenom Zakona o zabrani diskriminacije.